אי בנדרו אי בהדירו מיירי: אסורים

ליכנס לחלר. בחלר של שניהן דכל

שנדרו הנאה זה

מוה. מפרש בגמ'ני

ח) בילה לט: ב״ק נח: ב״ב
ח:, ב) [מו.], ג) [נ״ל
האסורין (דף ל.)], ד) בהלי
הרמב״ן: למפרע דכהשתא
הוא אלא חלר, כ) [שייך לדף

מוסף רש"י

אסורין ליכנס לחצר. של שניהן (ב"ק נא:) שכל זמן שלח חלקו חת החוצר

שהרי נהנה מחבירו שעומד בחלירו, דבהעמדה קפדי, דאם איתא דלא קפדי

הרי הפקיר את החלר לכל בני החלר לעמוד בו

ולגבי עמידה חין לו חלק כו (רשב"ם ב"ב נז:). זה נכנס לתוך שלו וזה נכנס לתוך שלו. כל

היכא דעייל יכול לומר זה חלקי שאני בורר ומהני ליה

מוחר לטמוד בחלר אע"פ שמודר ממנו הנאה, דכיון דלא קפיד בעמידה

ביי. יונקו ס כל אחד וכן שנה חנקן חנו החנה נכנס כל אחד בחלק חבירו וקם ליה בלא יחל דברו, א מיי" פ"ז מהלכות מרכים מדרים הלכה ד סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סימן רכו סעיף א וטור שו"ע ח"מ סימן קפ:

חוחפות

לחלר שאין בה דין חלוקה היא ואין שותף יכול לכוף את חבירו לחלוק ולא

לעכב עליו שלא ליכנס לחצר היאך

הוא יכול לאסרה עליו הא אין אדם

אוסר דבר שאינו שלו ואפילו נדרו ג"כ

השותפין אסורין ליכגם בחצר. לאדריסה קפדי בחצר. דאדריסה קפדי ונפרק חזקת הבתים (דף מ:) מוקמינן ליה כרבי אליעזר דאמר דוימור אסור במודר הנחה: רבי אליעזר ב"י אמר זה מהלך בתוך שלו. דסבר דיש ברירה שלו. והאי בדידיה ַקמהלך והאי לשטוח פירות בכל החצר לשטוח פירות בכל החומר אבל להלך בכולו מותר דאמר בכל דוכתא דקמהלך :היינו חלקו

השותפין שנדרו הנאה זה מוה אסורים ליכנס לחלר. דקסבר האי תנא ויתור אסור במודר הנאה: רבי אליעור בן יעקב אומר זה נכנס לסוך שלו ווס נכנס לסוך שלו. אוקימנא בגמרא [מו:] בחצר שאין בה דין חלוקה אבל בחצר שיש בה דין חלוקה דברי הכל אסור. ובפרק שור שנגח את הפרה (ב"ק דף נא:) אוקימנא פלוגתייהו ביש ברירה או אין ברירה דר"א סבר יש ברירה והאי לדנפשיה קא עייל והאי לדנפשיה קא עייל ורבנן סברי אין ברירה. וחמהני נהי דקא סברי רבנן אין ברירה אמאי אסורין ליכנס לחלר דהא כיון

השותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס לחצר ר"א בן יעקב אומר זה נכנס "לתוך שלו וזה נכנס לתוך שלו

ושויהח

וקא סבר אין ברירה דאימור האי לחלק חבירו עייל והאי לחלק חבירו עייל: ר"א בן יעקב אומר זה נכנס כו'. דקסבר יש ברירה:

ושניהם

השותפין

פירוש הרא"ש השותפין אסורין ליכנס לחצר. דנחגר קפדי כולי . אדריסת עלמא יאתיא אפילו כרבנן ובחזקת הבתים (דף נו:) אית דמוקי להך כר' אליעזר דאמר ויתור אסור במודר הנאה משום דשותפין לא יאחור משוט לשתפיץ מו קפדי להדדי: רבי אליעור אומר זה נבנם לתוך שלו ברי. דקסנר יש נרירה והאי מהלך בדידיה [והאי מהלך בדידיה]: חד אסור בדריסת הרגל של חבירו. הן עלמן למה הן אסורים הרי כשכל אחד נכנס לחצר משלו הוא נהנה ולא משל חבירו כיון שאין הלה יכול לעכב עליו ונ"ל דהיינו טעמייהו דרבנן משום דכיון דאי אפשר לומר דכל חד קני לכוליה חלר קנין הגוף לעולם דאי [דמר לאו דמר] וא"א לומר ג"ל דבשעה שמשתמש בו איגלי מילתא למפרע דבשעת קניה קנה לה לההיא שעתא קנין הגוף דאין ברירה אלא כל חד מהנך שותפין יש לו לעולם בחצר זה קנין הגוף דהיינו חלקו וקנין שעבוד בחלקו של חבירו שאין הלה יכול לעלב עליו מן הדין אע״ג דלא קלי ליה גופא הלכך קסברי רבנן דאותו קנין שעבוד שיש לו על חלקו של חבירו קונמות מפקיעין אותו ומש"ה אסור דקונמות מפקיעין מידי שעבוד כדאיתא בסוף מכילתין [פו:]. ורבי אליעור בן יעקב פליג עלייהו משום דסבירא ליה דיש ברירה ומש״ה אמרינן דכל שעה ושעה שנכנס לחלר בדנפשיה קא עייל וגוף החלר קנויה לו לגמרי לאוחו חשמיש שאינו משחמש בה מקנין שעבוד אלא מקנין הגוף שכל שאני יכול לומר שיש לכל אחד קנין הגוף אין ראוי לומר שיהא קנין שעבוד שאין נקרא קנין שעבוד מה שהוא עומד כן לעולם בעל כרחו של כל אחד

נרירה (ב"ק נא:)**.**

שאיו

מהם ורבנן נמי לא דייני ליה כקנין שעבוד אלא מפני שאי אפשר להם לדונו כקנין הגוף דאין ברירה. ובסמוך תראה עוד דעתי בברירה זו. ומכאן נראה לי ראיה ברורה דמשכיר יכול לאסור ביתו על השוכר אע"פ שנחלקו בזה הראשונים וכמו שנכתוב לפנינו בסייעתא דשמיא אע"ג דמשכיר מדינא לא מלי לעכובי לאידך אפי׳ הכי מלי אסר ליה בקונס משום דקונמות מפקיעין מידי שעבוד ומשכיר נמי בקונם מפקיע מידי שעבוד השוכר אפי׳ היכא שהקדים השוכר דמי שכירותו למשכיר אע״פ שיש שאין סוברין כן כמו שנכתוב לפנינו בסייעתא דשמיא דהא הכא אין שותף לריך ליתן דמים לחבירו ואפילו הכי מלי אסר ליה אידך לרבנן מטעמא דכתיבנא דהא בהדירו זה את זה בעיא ולא איפשיטא היא בגמרא [מו]. כן נראה לי ולפנינו נאריך בדין זה בסייעתא דשמיא: ואיכא דמקשו כיון דפלוגמייהו דרבי אליעזר ורבנן ביש ברירה ואין ברירה היא דהכי אוקמא רבינא בפרק שור שנגח את הפרה (ב״ק דף נא:) היכי פסקינן בגמרא כר׳ אליעזר בן יעקב דסבירא ליה דיש ברירה והא בפרק משילין (פיצה דף לה.) אסיקנא דכי לית לרבי אושעיא ברירה בדאורייתא אבל בדרבנן אית ליה ואפסיקא הלכתא כר׳ אושעיא אלמא בדאורייתא אין ברירה וקשיא הלכתא אהלכתא. חירך ר״ת ז״ל דהכא הלכה כר׳ אליעזר ולא מטעמיה קאמרינן דאיהו סבר דיש ברירה ווימור אסור במודר הנאה ואנן סבירא לן דאין ברירה אבל וימור סבירא לן דמומר במודר הנאה הלכך לאו בחלר שאין בה דין חלוקה בלבד איירי אלא אפי׳ יש בה דין חלוקה נמי שרי ולפי פי׳ זה אם נדרו הנאה בפירוש אפי׳ מדריסת הרגל אסורין ליכנס לחלר. ורבינו ילחק ז"ל לא נראה לו דבריו דלא מסתברא לדחות כמה סתמות שנסתמו במכילתין כמאן דאמר ויתור אסור במודר הנאה וכולה פירקין דלעיל כוותיה אזיל לפיכך תירץ הוא ז"ל דודאי קי"ל כמאן דאמר אפי" בדאורייתא יש ברירה מהא דשמעתין והא דאפסיקא הלכתא כר׳ אושעיא בפרק משילין ממאי דאמר דבדרבנן יש ברירה בלחוד הוא דאפסיקא הלכמא משום דאיהי היא עיקר פלוגמייהו המם וראיה לדבר מדתנן בתמורה בפ' כל 4 הפסולין גבי מחיר כלב וכן שני שותפין אחד נטל עשרה טלאים ואחד נטל תשעה טלאים וכלב א' שעם הכלב כולן מותרין שכנגד הכלב כולן אסורין ואקשינן עלה בגמרא ונשקול חד כנגד כלב ולשתרו אינך אלמא אפי׳ בדאוריי׳ יש ברירה. ולא מחוור דודאי בדאורייתא אין ברירה דהא קי"ל כשמואל דאמר (ב"ק מ.) האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין [זה לזה ביובל] וכדפסק רב נחמן כוותיה בפרק השולח (גיטין מח.) וטעמא דשמואל משום דקסבר אין ברירה וכדאיתא בהדיא בגיטין בריש פרק כל הגט (דף כה.) וההיא דתמורה לא קשיא דלאו אליבא דהלכתא פריך אלא אליבא דמאן דאמר בדאורייתא יש ברירה ובדרך אי אמרת בשלמא קא נסיב לה ודכוומיה בהש"ס טובא. וכי מימא א"כ הדרא קושיא לדוכמה כתב הרב רבינו משה ז"ל בהלכומיו דלא דמיא הך ברירה דהכא לדעלמא דהכא לאו מידי דלא מחברר האידנא ומחברר למחר הוא דנימא אחברירא מילחא למפרע אלא בדהשתא הוא דמלרי שאין בה דין חלוקה הוא וכל חד משתמש בכולה וכיון דשותפין נינהו כי האי גוונא הוי תשמישתייהו מהשתא אמרינן כמאן דעייל בדנפשיה הוא ולא משתמש בדחבריה שאם מאסור עליו נמלא זה מוליא אותו מחלירו ואין אדם אוסר נכסי חבירו על בעליהן ובכי האי גוונא אתמר התם בגמרא תדע דהא מיבעיא בעיא לה הכא בהדירו דלמא אפילו רבנן מודו ליה לרבי אליעזר בן יעקב משום דכאנוסים דמו ולאו כל כמיניה דאסר נכסי חבירו עליו זה לשונו ז"ל. ואינו נוח לי דאם איתא מאי לישנא דאין ברירה ויש ברירה דאמרינן החם בפרק הפרה הרי אין טעמו של רבי אליעזר בן יעקב משום יש ברירה כלל אלא מפני שאתה אומר שמשעה ראשונה כל החלר קנוי לכל אחד מהם. לפיכך נראין לי דברים כפשטן דברירה דהכא כברירה דעלמא אלא משום דהך ברירה עדיפא פסקינן הכא כר"א בן יעקב מיהו הכא נמי אנו לריכין לברירה דאיגלי מילמא למפרע כברירה דעלמא משום דליכא למימר אהאי חזר כולה דמר וכולה דמר דאי דמר לאו דמר ואי דמר לאו דמר אלא הכי האמרינן ששוחפין הללו בשעה שלקחו החזר על דעת כן לקחוה שבשעה שישתמש בה אחד מהם תהא כולה שלו למשמיש ולפי שמשעה ראשונה אין אנו יודעין באיזה יום ובאיזו שעה ישתמש בו כל אחד מהם אנו לריכין לברירה לומר שעכשיו שאחד מהם משתמש בה הוברר הדבר למפרע שמשעה ראשונה קנה אותה כולה לשעה זו ובודאי יכול אדם להקנותה חדש אחד לראובן וחדש אחד לשמעון ובזמן כל אחד ואחד קנוי הוא לו לגמרי דהיינו נכסי לך ואחריך לפלוני אלא משום דהכא אין זמן כל אחד ואחד ידוע לא מהני אלא למאן דאית ליה ברירה דאמרינן דאיגלי מילחא דמשעה ראשונה קנו לזמנים הללו. וכי חימא וכיון דברילה דהכא כברירה דעלמא דאיגלי השתא מאי דלא הוה ידיע לן בשעת קניה היכי פסקינן כרבי אליעזר בן יעקב כיון דבעלמא סבירא לן דבדאורייתא אין ברירה היינו טעמא משום דברירה דהכא עדיפא מברירה דעלמא דהיינו טעמא דאמרינן בעלמא דאין ברירה לפי שאין ראוי שיחול דבר על הספק ולפיכך האומר לסופר כתוב גט לאשתי ולאיזה מהן שארלה אגרש פסול לגרש בו [גיטין כד:] לפי שיש ספק משעה ראשונה בעיקר הגט לשם מי חל וכן נמי אם בא חכם למזרח ערובי למזרח למערב ערובי למערב לא מהני [עירובין לו:] משום דבשעת קניית העירוב לא היה מתברר כלל איזה מהן יקנה ולפיכך כיון דבכל חד מהנך עירובי איכא למימר שמא לא יקנה כלל אט״פ שלאחר מכן יתברר הדבר אין ברירה וכן נמי גבי האחין שחלקו כיון דמשעה ראשונה איכא לספוקי שמא לא יזכה בחלק זה כלל נמצא שהוא ספק גמור משעה ראשונה וכל כיוצא בזה אין ברירה אבל הכא עקרו של דבר מתברר משעה ראשונה ומיעוטו לאחר מכן לפי שאף משעה ראשונה אין אנו מסופקין שלא יזכה כל אחד מהם בכל גוף חלר זה ואין אנו מסופקים גם כן שמא אפילו ירלה לוכות פלוני לא יזכה בה שהרי משעה ראשונה אנו יודעין שעתיד כל אחד לזכות בכל גוף חלר זה ושיזכה בו כל שעה שירלה הלכך כיון שעקרו של דבר מתברר מתחלתו ומה שהוא מתברר לאחר מכן שלא נחברר מתחלה אינו אלא מיעוטא דהיינו הזמן שרלה לזכות בגופה של חלר וזכה בה כל כהאי גוונא יש ברירה